

ИНФОРМАЦИОНЕН БЮЛЕТИН

Проект BG161PO001/3.3-01/2008/001-11

"Комуникационна кампания за насърчаване на вътрешния туризъм в Република България"

www.tourism.government.bg

брой 67/май 2015

Министерство на туризма представи наръчник „Добри практики и защита правата и сигурността на потребителите в туризма“ в Бургас и Варна

Министерството на туризма представи наръчник „Добри практики и защита правата и сигурността на потребителите в туризма“ и брошури по време на информационни срещи с туристическия бранш във Варна и Бургас. От страна на министерството участваха Мария Иванова, главен директор на Главна дирекция „Туристическа политика“ и Ива Якимова, ръководител на проекта.

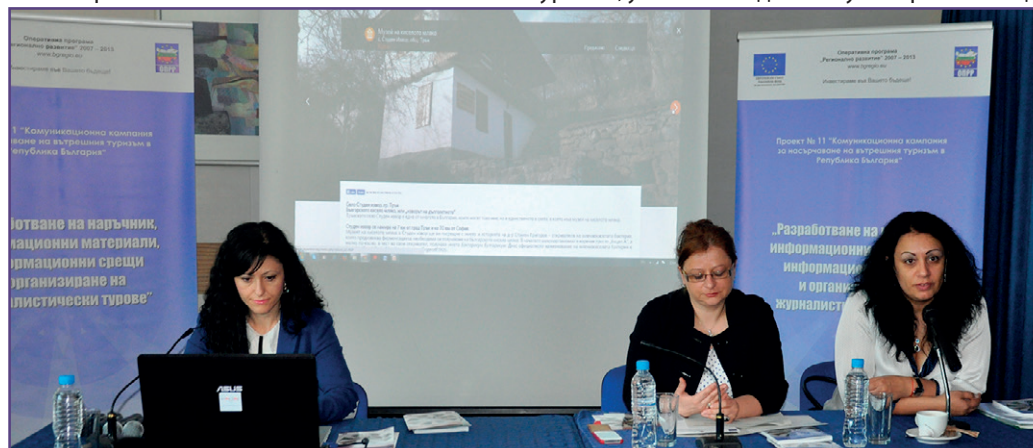
Страната. Сред застъпените теми са и туристическото райониране, добрите практики на други страни от ЕС за насърчаване на вътрешния туризъм и др. Изданието е отпечатано в тираж 5000 броя, а информационните листовки – в тираж 10 000 броя. Те ще бъдат разпространени до представители на туристическия бранш, общини, неправителствени организации в сферата на туризма, учебни заведения и универси-

хователните механизми за защита на потребителите и концепцията за туристическо райониране.

Според концепцията за туристическо райониране на страната на географски принцип са определени 9 района и са разписани техните туристически специализации, обясни Мария Иванова. По този начин всеки район ще има възможност да създава свой собствен бранд, наименование и лого, с които да се рекламира и да привлича туристи. Според Закона за туризма управлението на туристическите райони ще бъде поверено на Организации за управление на туристическите райони. През настоящия програмен период чрез Министерство на туризма тези организации ще могат да кандидатстват за финансиране по Оперативна програма „Иновации и конкурентоспособност“ за разработване на рекламни материали и дейности за промотиране на регионите.

50-те малко познати туристически обекта също бяха представени на двете информационни срещи. Подробна информация за забележителностите има на сайта на кампанията – www.myastoto.bg.

Предстоят информационни срещи в гр. Пловдив – на 22 май, в гр. Велико Търново – на 25 май, в гр. Плевен – на 26 май, в гр. Блатоевград – на 2 юни и в гр. София – на 5 юни.

Изготвянето на информационните материали е част от проекта на Министерство на туризма „Комуникационна кампания за насърчаване на вътрешния туризъм в Република България“. Основните теми, представени в наръчника, са защита правата и сигурността на потребителите, туристическите застраховки и механизмите за защита на туристите при пътувания в

страни. Електронната версия на наръчника „Добри практики и защита правата и сигурността на потребителите в туризма“ ще бъде качена на институционалния сайт на министерството www.tourism.government.bg. По време на информационните срещи във Варна и Бургас бяха коментирани още теми като подобряването на инфраструктурата до туристическите обекти, застра-

50

МАЛКО
ПОЗНАТИ

ТУРИСТИЧЕСКИ ОБЕКТА В БЪЛГАРИЯ

СКАЛНИ МАНАСТИРИ КРАЙ ГР. ПРОВАДИЯ, ОБЛАСТ ВАРНА

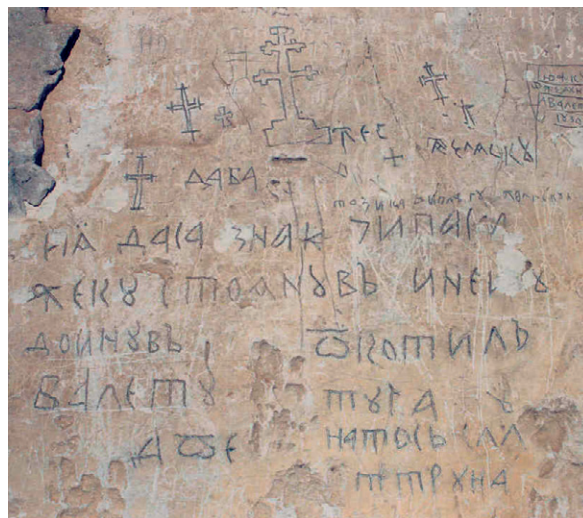
Провадийските скални манастири са пръснати из цялата околност на град Провадия (на 47 км от Варна) и представляват огромен комплекс от църкви, килии и скитове, изсечени в самите скали. Разцветът на тези обители е през XII – XIII в., когато в тях се приютяват монаси исихасты. В непосредствена близост до Провадия са манастирите в местностите Шашкъните (северно от крепостта „Овеч“ и платото Табиите), Градище (на 1,5 км североизточно), Саръ Кая (на западния скален венец над самия град), Чукара, Тъпаните и др.

Провадия е селище с многовековна и интересна история. Най-ранните открити следи от човешка дейност в района са датирани от V в. пр.Хр. – от времето на траките. Свидетелство за това са запазените около 30 скални гробници в местността Табиите. Смята се, че днешният град е наследник на възникналата

през V в. византийска крепост „Проватон“, която е била част от отбранителната система срещу нахлуващите от север номадски племена. Заселилите се през VI в. славяни наричат крепостта „Овеч“. Дошлите век по-късно

Пробит камък

прабългари на Аспарух също възприемат това име (*проватон* на гръцки означава *овца*), което остава и през средните векове. Днес крепостта „Овеч“ представлява музей на открито.

На територията на България в момента съществуват над 1 000 скални манастира, но в Провадийско е концентрирана голяма част от тях. Със своите запазени надписи и скални рисунки те са безценно културно-историческо богатство, а удивителната гледка, която се разкрива от монашеските килии към морето от ниски планини и хълмове, впечатлява с красотата си.

Провадия и околностите на града са невероятен източник на малко познати, но интересни и живописни маршрути. Един от тях се явява естествено продължение на екопътеката „Овеч“ и води директно до скалните манастири в местността Шашкъните. За да се стигне от крепостта „Овеч“ до Шашкъните, са нужни 40 минути умерен ход, като през цялото време се върви по ръба на Провадийското плато – теренът е лек и ненатоварващ, подходящ както за възрастни, така и за деца.

Шашкъните

Скалният манастир в местността Шашкъните е на около километър североизточно от Провадия. Намира се в скалите на отвесния масив над старото шосе за Варна – над последните къщи от градския квартал „Север“.

Шашкън означава *див, луд, но и прекрасен, чудесен*. Не е известно кое от значенията е било водещо за местните хора, когато са назовавали мястото – дали са имали предвид, че тук живеят отшелници и монаси (вероятно считани за диви, луди хора), или са искали да го увековечат като прекрасно и чудесно място.

Манастирът се състои от десет килии, изсечени на 25 метра височина в скалния масив. Част от тях са самостоятелни, други – групирани. Първата група се състои от 3 килии, следват 2 самостоятелни помещения и втора група, състояща се от 5 килии. Килиите от втората група са свързани помежду си чрез изкуствено прокопани проходи, като три от тях са на едно ниво, а четвъртата и петата са разположени по-високо в скалата. Петото помещение от тази група представлява малка гробница с каменен гроб и изсечен на стената кръст.

В манастира са запазени старогрузински надписи от XIV в. на писмото асомтаврули. Наричат тази изкуствено разширена пещера „Грузинската“. Особено интересен тук е стенописът със схематично представените 12 апостоли. Днес до първите 5 килии се стига по изграден стоманен висящ мост, а до останалите – само с алпийска техника.

Продължава на стр. 3

50

МАЛКО
ПОЗНАТИ

ТУРИСТИЧЕСКИ ОБЕКТА В БЪЛГАРИЯ

СКАЛНИ МАНАСТИРИ КРАЙ ГР. ПРОВАДИЯ, ОБЛАСТ ВАРНА

Продължава от стр. 2

Провадийско-Роякското плато е сред петте най-важни места в страната за опазване по време на размножителния период на египетския лешояд, белоглавия скален орел, бухала, синявица-та и други редки птици.

На 7 км от Провадия е село Петров дол. Край него, в скалите Керешлика, е издълбан **манастирът „Седемте дупки“**. В основата на скалния му венец са открити безброй рисунки от XII – XVI в. Край същото село е разположен **скалният манастир „Св. Георги“**, на чийто вход е издълбан стар надпис с името му, изписано на гръцки език. Надписът е късен – датиран е около XVIII – XIX в. – и вероятно е направен по време на по-късното обитаване на обителта. „Свети Георги“ представлява скална килия с трапецовидна форма, ориентирана на запад. Размерите ѝ са 2,65/2,25/1,3 м. На по-високо ниво в килията е разположена гробница. Върху стените има две ниши, а на пода е издълбана яма, до която се стига по стръмни каменни стълби, добре запазени и днес. В допълнение към каменните стълби сега е изградена удобна дървена стълба, която улеснява посетителите. В подножието на гробницата има останки от малка църква или параклис. „Свети Георги“ е обявен за паметник на културата.

На скалния издатък в местността Градище, на километър-два южно от село Петров дол и североизточно от Провадия, се намира **скален манастир от 6 килии**. До тях се стига лесно през т.нар. Али бей дере, както и от скалната килия „Свети Георги“. В най-западния край на скалата са разположени 2 килии, които са проходими една в друга и са на различни нива. Останалите са на едно ниво. Ясно личат местата за преграждане и нишите в стените. Обитателите на манастира са имали много добра визуална връзка с още 4 манастира от долината – „Саръ кая“, „Тъпаните“ и „Чукара“ край Кривня, „Свети Георги“ при Петров дол, както и със скитовите край Провадия.

Върху недостъпните скали на **Саръ Кая (Жълтата скала)** е разположен друг скален манастир, състоящ се от три затворени помещения и две напълно отворени. В най-северното, близо до входа, са разположени две ниши, образуващи своеобразен олтар. Над тях и около тях има три надписа на грузински. Надписите гласят: „Господи Исусе Христе, Боже наш, помилуй нас, амин“, „Това са светите апостоли“ и „Споменете в молитвите си мене грешния Микаел Грузинец“. Вляво на малкия олтар има плетеница за украса, а вдясно – скални рисунки: фигури на коне в различни пози.

Няколко самостоятелни килии, известни като **скитовите край Провадия**, са разположени на западния скален венец край града, по дефилето на река Провадийска. Първите от тях са в местността Гаргалъка. Едната килия е в дъгата на скалната верига и е изцяло отворена на югоизток. Наблизо, вече в правия участък на скалите, е разположена по-малка килия. Тя е с ясно изразен вход и праг. Ниско долу вляво се намира кръгъл отвор отдушник.

Още по-на север, върху скалите над Текстилния комбинат се

намират три самостоятелни килии. В най-северната се влиза през елипсовиден отвор. Входът към второто помещение е с правоъгълна форма и от вътрешната страна ясно личат жлебовете на дървените рамки за затваряне.

Чукара е местност на 2,5 км северно от село Кривня. Манастирът се вижда много добре от долината на река Провадийска. На отвесните скали, на около 10 – 12 метра височина, са разположени 9 килии. Под тях има добре оформен скален свод, където личат следи от преграждания, каменно корито, надписи и рисунки: фигури на мониси, на мъж и жена, и на костенурка. В килиите, свързани помежду си, се влиза само с алпинистка техника.

Местността **Тъпаните** е на близо 2 км североизточно от село Кривня. Върху сравнително ниския скален венец (10 – 12 метра) са разположени четири килии, една от които се отличава от другите със своите размери – 5,7 на 4,3 м и височина, достигаща 1,8 м. Само в най-северното помещение има издълбани каменни скамейки. Около рамките на входовете и отворите за прозорци се забелязват множество черти, резки и анималистични рисунки на коне, крави и кози. След изоставянето на манастира мястото е било използвано за каменоломна.

На близо 4 км североизточно от село Манастир се намира **скалният манастир „Кара пещера“ („Черната пещера“)**. Местните го кръщават **„Кара пещера“**, тъй като част от килиите са под нивото на скалата – в тъмно и влажно подземие. Наричат го още **„Манастирът на 40-те одаи“**, тъй като след множество преграждания килиите наброяват 40. Най-голямата му пещера е с елипсовидна форма и засводен таван. Дълга е около 40 м и дълбока близо 10 м. Наред с многото ниши по стените ясно личат следи от преградни съоръжения.

Продължава на стр. 4

50

МАЛКО
ПОЗНАТИ

ТУРИСТИЧЕСКИ ОБЕКТА В БЪЛГАРИЯ

СКАЛНИ МАНАСТИРИ КРАЙ ГР. ПРОВАДИЯ, ОБЛАСТ ВАРНА

Продължава от стр. 3

В южната част на пещерата стълбище откъм нивото на платото води през малък тунел до входовете на 3-те подземни килии. Те са на различни нива, с проходи една към друга. На север по скалата има редица ниши с различна големина. Под една от тях се вижда заличен надпис. След тях, под прав ъгъл, са разположени четири големи помещения със скални пейки, ниши, малки олтари и корита в тях.

Кара пещера

Точно срещу „Кара пещера“ се намира „Узун канара“ („Дългата скала“). Там също има каменни пейки, олтари и ниши, личат издълбани кръстове. Всичко това дава основание да се счита, че „Кара пещера“ е представлявал голям манастирски комплекс.

На около 2 км североизточно от село Чайка, в местността, известна като **Канарата**, се намират останките на антична крепост. На отвесната страна на Канарата се намира скална обител, състояща се от четири килии. Както и при останалите скални манастири, едната е разположена на по-високо ниво. Голяма естествена пещера е основата на манастира и всъщност представлява общото помещение на обителта.

Близко до едно от най-малките села в община Провадия – **Китен**, е разположен друг скален манастир. Върху обраслото

Китен

с растителност плато се простират останките от старо селище. То е свързано с крепостта в северозападния край. На отвесните скали, обърнати изцяло на север, с поглед към село Блъсково, се намира самият манастир. В килиите му се влиза от няколко места: през проход комин – направо от повърхността на платото, и чрез отделен вход – в самостоятелните килии. Откъм южната страна има каменна стълба. В подножието на скалите при входа има скални рисунки.

На 2 км северозападно от село **Рояк**, в местността **Дженевиз канара**, се намира голям скален комплекс. Комплексът е разположен хоризонтално върху едно и също скално възвишение със скалния манастир при село Китен. Килиите са на няколко нива върху Г-образен скален венец. Тук се намира и църквата, в чиито надписи се споменават имената на българските царе – Михаил Асен (1252 – 1253 г.) и Иван Александър (1331 – 1371 г.). В подножието на скалния манастир са открити бронзов пръстен и монета от времето на Юстин I.

Между село Мадара и Провадия, в района на гара **Невша**, също има група скални манастири. Разполагат се върху отвесните скали на Голямото и Малкото елеме, на Голямото и Малкото було – общо над 50 – 60 килии, много впечатляващи като изглед. В най-големия скален манастир, който изследователят Ара Маргос нарича Манастира, са съхранени останки от скална църква и „училище“. Килиите са разположени на няколко нива и са отворени на северозапад. Върху ерозираните скали едва личи надпис от 1666 г. В по-отдалечените две килии на Малкото елеме е оформена гробница и малка яма на пода. Килиите на Малкото було са десетина – всичките на едно ниво. В подножието им обитателите монаси са оставили скални рисунки. В много от скалните помещения по непрестъпните скали гнездат различни видове орли.

На близо 2 км североизточно от местността **Долапите**, в началото на Неновския боаз, откъм дефилето на река Провадийска са разположени около 15 килии с различна големина. Недалеч от тях, в посока към селото, е т.нар. светилище и малък водопад. Оттук се открива прекрасна гледка към дефилето.

*Снимковият материал е предоставен
от Община Провадия

ЗА КОНТАКТИ:

Исторически музей, гр. Провадия

Тел: +359 5184 20 33

e-mail: muzei_provadia@abv.bg

Туристически информационен център, гр. Провадия

Тел: +359 5184 22 60

E-mail: tic_provadia@abv.bg